

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-453-5-24>

STATUTORY PROBLEMS OF EXERCISING THE RIGHT TO ARMS IN UKRAINE

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА ЗБРОЮ В УКРАЇНІ

Rudnitskyi V. S.

*State Research and Production
Association "Fort"
of the Ministry of Internal Affairs of
Ukraine*

Рудницький В. С.

*Казенне науково-виробниче
об'єднання "Форт"
Міністерства внутрішніх справ
України*

Слава Україні!

Шановні присутні! Казенне науково-виробниче об'єднання "Форт" МВС України з 1994 року спеціалізується та здійснює розробку, серійне виготовлення, ремонт, модернізацію військової стрілецької зброї та боеприпасів, а також виробництво вогнепальної зброї невійськового призначення та боеприпасів до неї, ремонт і торгівлю нею, на що має відповідні ліцензії.

Одним із результатів військових дій на території нашої держави, спричинених військовою агресією російської федерації, є накопичення великої кількості зброї та боеприпасів "на руках" у громадян України, а також необхідність готовності суспільства до національного супротиву, що вимагає прийняття необхідного Закону "Про право на цивільну вогнепальну зброю", який чітко врегулює нормативно-правові питання володіння цивільною зброєю та дасть можливість Громадянам України реалізувати своє право на зброю, право на захист життя і здоров'я, так як саме зброя є цим інструментом за допомогою якого його можна реалізувати.

Враховуючи те, що на сьогоднішній день, питання володіння зброєю врегульовано лише на рівні підзаконних нормативно-правових актів, що значно звужує саме право володіння зброєю, тому є необхідність в якомога швидкому прийнятті Закону, який розширить коло суб'єктів володіння зброєю (шляхом зниження віку для володіння певною категорією зброї) та категорії самої зброї, яка на даний час заборонена для володіння цивільним населенням України. Прикладом може бути: право володіння мисливською зброєю (незалежно від її виду) з досягненням 18 річного віку, оскільки саме цей вік вказує на правосуб'єктність особи, та вік настання повної кримінальної відповідальності (для порівняння військовослужбовці наділені правом

володіння військовою зброєю під час проходження військової служби саме з такого віку); право володіння короткоствольною нарізною вогнепальною зброєю громадянами України, без права постійного носіння, за виключенням спортивно-тренувальних стрільб, або право володіння пристроями для відстрілу патронів споряджених гумовою кулею всіма громадянами України, оскільки суспільна небезпека від такого виду пристроїв значно менша ніж від мисливської вогнепальної зброї. Саме це вплине на формування правової свідомості та правової культури громадян, тому що суспільну небезпеку створює не знаряддя чи предмет, а суб'єкт володіння.

При цьому слід зауважити, що цим Законом необхідно створити всі необхідні умови для реалізації права на володіння і закріпити обов'язок громадян до виконання обмежень, які виникають з моменту фактичного набуття зброї та сувору відповідальність за їх порушення.

Для отримання дозволів на придбання певного виду зброї першочерговим та вагомим мають бути три критерії:

- 1) відсутність всіх медичних протипоказань у суб'єкта, що має намір володіти зброєю;
- 2) перевірка навиків поводження з відповідною категорією зброї;
- 3) знання нормативно-правової бази та правових підстав застосування певної категорії зброї.

Для цього необхідно законодавчо посилити та закріпити відповідальність осіб, що здійснюють перевірку на придатність суб'єкта володіння зброєю.

Розширення кола суб'єктів володіння зброєю та розширення категорій зброї, якою будуть володіти громадяни України, дасть можливість максимально забезпечити громадян зброєю, які будуть мати відповідні навички та у випадку критичної необхідності, можуть бути залучені до формування територіальних підрозділів оборони, що вплине на обороноздатність Держави в цілому.

Щодо питання зброї трофейної, «знайденої» т.п., його необхідно розглядати окремо від Закону "Про право на цивільну вогнепальну зброю", так як масштаб володіння такою зброєю є досить великим, внаслідок військових дій. До категорії зброї мають входити і боеприпаси, і вибухові речовини, які набути таким шляхом.

Література:

1. Конституція України, прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. [Електронний ресурс] / Відомості Верховної Ради України. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>

2. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року [Електронний ресурс]. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25–26. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>

3. Про затвердження Положення про дозвільну систему : постанова Кабінету Міністрів України від 12.10.1992 № 576. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-92-%D0%BF#Text>.

4. Про затвердження Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів. Наказ МВС України від 21.08.1998 № 622 [Електронний ресурс]. *Офіційний веб-портал ВРУ*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0637-98>

5. Про право на цивільну вогнепальну зброю : проект Закону України від 25.06.2021 реєстр. № 5708. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=72360

6. Про контроль за придбанням і зберіганням вогнепальної зброї приватними особами. Європейська конвенція від 28.06.1978 № ETS N 101 [Електронний ресурс]. *Офіційний веб-портал ВРУ*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_320